

Undersøkelser av tenner og munnhule på tannklinikk
Innkalling etter behov. Maks 2 år mellom hvert besøk.

Tannpuss

Barn trenger hjelp til tannpuss helt opp til 10 – 12 årsalderen på grunn av den motoriske utvikling. Fluortannkrem skal brukes to ganger pr. dag.

Piercing

Lokalisasjonen avgjør hvor skader oppstår. Piercingen gir slitasje på tenner og tannkjøtt.

Tobakk

Misfarging av tenner og dårlig ånde. Risiko for tannløsningssykdom.

Sukkerkonsum

4-åringene får 50 % av sitt sukkerinntak fra brus og godterier.
4. klassinger får 60 % av sitt sukkerinntak fra brus og godterier.
8.klassinger får 70% av sitt sukkerinntak fra brus og godterier.
(Ungkost 2000.)

Syreskader

Sportsdrikker, juice, brus og lignende kan gi syreskader. Oppkast i forbindelse med spiseforstyrrelser kan også gi syreskader.

Medisinbruk

Munntørrehet, tørste, sopp i munnhulen og misfarging av tenner, kan forårsakes av medisiner. Medisiner tilsatt sukker medfører en ekstra risiko.

Tannskader

Oppsøk tannlege snarest. Er tannen slått ut, skal den oppbevares i melk eller i spytt.

LOV OM TANNHELSETJENESTE

I formålsparagrafen § 1 – 2 heter det:

”Fylkeskommunen skal fremme tannhelsen i befolkningen og ved sin tannhelsetjeneste sørge for nødvendig forebyggelse og behandling. Den skal spre opplysning om, og øke interessen for hva den enkelte selv og allmenheten kan gjøre for å fremme tannhelsen.”

Den offentlige tannhelsetjenesten skal organisere forebyggende tiltak for hele befolkningen og den skal gi et regelmessig og oppsøkende tilbud til følgende prioriterte grupper jfr. § 1 – 3:

- >> Barn og ungdom fra fødsel til og med det året de fyller 18 år.
- >> Psykisk utviklingshemmede i og utenfor institusjon.
- >> Grupper av eldre, langtidsyke og uføre som bor på institusjon eller som mottar hjemmesykepleie.
- >> Ungdom som fyller 19 eller 20 år i behandlingsåret.
- >> Rusmisbrukere og andre grupper som det er fattet vedtak om i Fylkestinget.
- >> Voksne betalende klientell.

§ 1-3 i Lov om tannhelsetjenesten pålegger fylkeskommunen ansvar for å gi et regelmessig og oppsøkende tilbud om tannbehandling til barn og ungdom.

§ 2-2 Lov om helsetjenesten i kommunene gir barn rett til nødvendig helsehjelp også i form av helsekontroll i den kommune barnet bor eller midlertidig oppholder seg. Foreldrene plikter å medvirke til at barnet deltar i helsekontroll.

§ 6-4 Lov om barneverntjenester pålegger helsepersonell å gi opplysninger til kommunens barneverntjeneste når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, eller når et barn har vist vedvarende alvorlig atferdsvansker.

Tannstatus i Sør-Trøndelag :	1997	2009
5-åringene med friske tenner	70 % har 0-hull	82,9 % har 0-hull
12-åringene med friske tenner	43,8 % har 0-hull	49,1 % har 0-hull
18-åringene med friske tenner	12 % har 0-hull	15,1 % har 0-hull

	Andel barn med 1 – 4 hull		Andel barn med mer enn 4 hull	
	2005	2009	2005	2009
5 år	18,9 %	12,5 %	74 %	4,5 %
12 år	51,4 %	45,2 %	8,3 %	5,7 %
18 år	36,5 %	41,9 %	46,8 %	43 %

(KOSTRA-tall)

Folkehelse i Sør-Trøndelag fylkeskommune TANNHELSE

Tiltaksplan for helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og ungdom 2008-2018

Situasjonen i dag

Ønsket situasjon

Tiltak

0-3 år / Helsestasjon			
5- mnd. kontroll Tannfrembrudd Arming	Samarbeid Informasjon og instruksjon i tannpuss	Samarbeidsavtale mellom tannhelsejenseten, enhetsleder og helsestasjon	
Holdninger	Kostholdsveiledning	Proseduresamarbeid	
2-års kontroll / Helsestasjon			
Undersøkelse/inspeksjon av tenner og munnhule. (Jemfer Veileder for helsestasjon)	Tidlig registrering av barn og grupper med større risiko for tannsykdommer.	Samarbeid med helsesøster. Henvising til tannklinik	
Traumer av tenner og ansiktskader	Henvising fra helsestasjon, barnehage og familie	Tannbehandling ved behov. Vurdere bekymringsmelding	
3-6 år / Tannklinik			
Rutinemessig innkalling	Optimal tannhelse for alle	Tannbehandling ved behov	
Undersøkelse og registrering av helseskjema	Tidlig registrering av barn og grupper med større risiko for tannsykdommer	Utdeling av fluortabletter og tannbørste til barn med større risiko for tannsykdommer	
	Registrere signaler og tegn på overgrep, seksuelle, psykiske og av fysisk art.	Bekymringsmelding til barnevernet	
Traumer og ansiktskader	Henvising fra barnehage, SFO, skole, idrett og fritid.	Tannbehandling. Vurdering av bekymringsmelding	
Manglende oppmøte på tannklinik	100% oppmøte.	Ikke-møtt brev, telefonering og bekymringsmelding	
5-åring	Registreringsårskull	Informasjon sendes til WHO	
Frokost i barnehagen	Tannpuss i barnehagen på barn som har større risiko for å utvikle tannsykdommer. Bidra til utjevning av sosiale forskjeller.	Samarbeid med styrer og personell i barnehager og SFO	
Ulik fokus på miljø og helse	Samarbeid med Grønn barneby/ Grønt flagg.	Samarbeid med kommuneledelsen	
6- 12 år / Tannklinik:			
Individuell innkalling	Optimal tannhelse for alle	Tannbehandling ved behov	
Undersøkelse og registrering av helseskjema	Sørge for oppfølging av barn med større fare for å utvikle tannsykdommer	Utdeling av fluortabletter og tannbørste til barn i risikogrupper	
Tobakk	Unngå nyrekrutting. Tobakksfri ungdom	Minimal intervensjon	
Brus	Vann som tørstedrikk	Minimal intervensjon. Arbeide for tilgjengelighet til vann på skoler og i idrettshaller	
Manglende oppmøte på tannklinik	100% oppmøte.	Ikke-møtt brev, telefonering og bekymringsmelding	
12-åring	Registreringsårskull	Informasjon sendes til WHO	
12-18/20 år / Tannklinik:			
Individuell innkalling	Optimal tannhelse for alle	Motivere til god tannhelse	
Undersøkelse og registrering av helseskjema	Registrere ungdom med større risiko for tannsykdommer. Oppretthold gode holdninger til egen helse	Oppfølging av barn og ungdom individuelt	
Traumer og ansiktskader	Henvising fra skole, idrett og fritid	Tannbehandling. Vurdere bekymringsmelding	
Tobakk	Unngå nyrekrutting. Tobakksfri ungdom.	Minimal intervensjon	
Brus	Vann som tørstedrikk	Minimal intervensjon	
Manglende oppmøte på tannklinik	100% oppmøte.	Ikke-møtt brev, telefonering og bekymringsmelding	
18-åring	Registreringsårskull	Informasjon sendes til WHO	
Skole:			
Fraværstatistikk i ungdomsskolen	Gruppearbeid. Bevisstgjøring av helse og tannhelse.	Samarbeid med skole/lærer, helsesøster og tannpleier:Prosjekt om for eksempel kosthold og helse. Framlegg for foreldre/klassen.	
Vask i klasserom og på toalett. Kantiner og brusautomater	Arbeide for Vannposter. Salg av frukt og grønt i kantiner.	Samarbeide med skolens ledelse, helsesøster og kantinepersonalet	
Idrett:			
Tilfeldig samarbeid	Salg av frukt og grønt. Forebyggelse av traumer Tilgjengelighet til drikkevann.	Kampanjen: Merruktno. Plakater om traume. Samarbeid med idrettslag. Plakater om drikkevann.	